

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1800/2015
02.11.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца ГП АА А.Д. ..., чији је пуномоћник Милорад Ђорђевић, адвокат из ..., против тужене Општине Врњачка Бања, коју заступа Општински јавни правобранилац и туженог ББ из ..., ради утврђења и чинидбе, и по тужби тужиоца Општина Врњачка Бања, против тужених ХТП ВВ А.Д. ... у реструктурирању, ББ из ... и ГП АА А.Д. ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца ГП АА А.Д. ..., изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3127/13 од 04.11.2014. године, у седници одржаној 02.11.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца ГП АА А.Д. ..., изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3127/13 од 04.11.2014. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Краљеву П 29/12 од 28.05.2013. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац ГП АА тражио да се утврди да нема обавезу јемства, односно обавезу солидарног дужника, нити било какву другу обавезу по Уговору о начину плаћања накнаде за уређивање грађевинског земљишта од 13.10.2006. године, који је закључен између тужене Општине Врњачка Бања и туженог ББ, односно да нема обавезу да плати 21.770.213,70 динара туженој Општини Врњачка Бања. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца ГП АА којим је тражио да се утврди да је ништава меница ..., издата од ГП АА попуњена на износ од 21.770.213,70 динара и пуштена на реализацију од стране Општине Врњачка Бања. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца ГП АА којим је тражио да се обавезе тужена Општина Врњачка Бања да му преда 19 меница, чији су серијски бројеви ближе означени овим ставом изреке, те да уколико их тужена Општина Врњачка Бања не преда, да се наведене менице лишавају правног дејства. Ставом четвртим изреке обавезани су тужени ББ из ..., ГП АА АД ... и ХТП ВВ А.Д. из ... у реструктурирању, да на име дуга солидарно плате тужиоцу Општини Врњачка Бања 33.183.935,21 динар, од чега ревалоризоване рате износе укупно 21.998.344,78 динара, а законска затезна камата 11.185.590,43 динара (чији су

износи и датуми доспећа ближе одређени овим ставом изреке). Ставом петим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3127/13 од 04.11.2014. године, одбијене су жалбе тужиоца ГП АА А.Д. ... и туженог ХТП ВВ А.Д. ... у реструктурирању, као неосноване и првостепена пресуда потврђена у ставу првом, другом, трећем и делу става четвртог изреке, којим су тужени солидарно обавезани на исплату главног потраживања на име накнаде за уређење грађевинског земљишта у висини од 21.998.344,78 динара, а првостепена пресуда је укинута у преосталом делу става четвртог изреке, којим су тужени обавезани да плате затезну камату на појединачне ревалоризоване износе рата у укупном износу од 11.185.590,43 динара и ставу петом изреке и у овим деловима предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац ГП АА је изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 399. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 125/04 и 111/09), на чију примену упућује члан 506. став 1. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се ревизија може изјавити, применом члана 398. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужени ББ је инвеститор изградње Туристичко-апартманског насеља ... на катастарској парцели ... КО ..., те је у том својству са Општином Врњачка Бања, 13.10.2006. године закључио Уговор о начину плаћања накнаде за уређивање грађевинског земљишта, која износи укупно 22.883.093,10 динара. Исплата је уговорена у 24 једнаке месечне рате у висини од по 953.462,20 динара месечно, са доспећем прве рате на дан закључења уговора, друге на дан 01.11.2006. године, а сваке наредне рате првог у месецу, с тим што ће се за неблаговремене уплате обрачунавати затезна камата. Уговорено је да ће се износи рата, почев од друге месечне рате, ревалоризовати у складу са растом цена на мало за одговарајући месец. Одредбом члана 3. овог Уговора, инвеститор ББ се обавезао да обезбеди потраживање повериоца институтом солидарног дужника.

Судови су утврдили да су 12.10.2006. године, Управни одбор ХТП ВВ и Управни одбор ГП АА, донели појединачне одлуке да су сагласни да буду солидарни јемци ББ, инвеститору комплекса ..., у вези измирења обавезе по основу накнаде за уређење грађевинског земљишта, те да повериоцу – Општини Врњачка Бања, одговарају као главни дужници за целу обавезу, а да поверилац може захтевати испуњење обавезе било од главног дужника, било од јемца или од свих у исто време. У складу са наведеним, ХТП ВВ и ГП АА су у својству солидарних дужника, Општини Врњачка Бања предали по 23 бланко соло менице,

као инструмент обезбеђења плаћања, потписане и оверене од стране овлашћених лица и по 23 менична писма (овлашћења) за корисника – Општину Врњачка Бања. Наведеним меничним писмима, корисник – поверилац Општина Врњачка Бања, овлашћује се да у складу са одредбама наведеног уговора за наплату доспелих хартија од вредности – меница, безусловно и неопозиво, без протеста и трошкова, вансудски иницира наплату на терет текућег рачуна дужника код банака, а у корист повериоца.

Уговором о начину плаћања накнаде за уређивање грађевинског земљишта, уговарачи су се сагласили да Општина има право да учини доспелим и тражи за наплату заједно са припадајућим каматама, потраживања по основу неотплаћеног износа накнаде за уређење грађевинског земљишта, за случај да инвеститор – дужник, односно солидарни јемци, у уговореном року не уплате три узастопне или било које три месечне рате у периоду отплате дуга, што је и основ за раскид уговора, без посебног писменог обавештења дужнику. Повериоцу – Општини Врњачка Бања, по основу наведеног Уговора исплаћене су само три рате на име накнаде за уређење грађевинског земљишта, због чега је Општина Врњачка Бања, поступајући по закљученом уговору, попустила и 18.09.2007. године пустила на наплату меницу број ... на износ од 21.770.213,70 динара (без обрачунате затезне камате), услед чега је дошло до блокаде рачуна ГП АА. Међутим, по захтеву тужиоца ГП АА, Општинско веће Општине Врњачка Бања је 07.06.2010. године донело закључак, на основу ког је, ради деблокаде текућег рачуна тужиоца ГП АА, извршено повлачење издате менице број ..., која је испостављена на наплату 18.09.2007. године. Ова сагласност (за повлачење менице), дата је под условом да се Служби за катастар непокретности приложи квалитетна извршна zaloжна изјава и упише хипотека на непокретностима које су у власништву тужиоца ГП АА па је ГП АА дао zaloжну изјаву под бројем ... од 08.06.2010. године, којом је констатовано да је власник катастарске парцеле ... КО ..., зграде број... и земљишта око зграде у површини од 40 ари, те да је неопозиво и безусловно сагласан да се упише извршна вансудска хипотека првог реда на наведеним непокретностима у корист Општине Врњачка Бања, а на име обезбеђења неизмирених обавеза по основу накнаде за уређење грађевинског земљишта.

Код овако утврђеног чињеничног стања Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови правилном применом материјалног права одбили тужбени захтев тужиоца ГП АА као неоснован, а усвојили тужбени захтев тужиоца Општина Врњачка Бања за исплату 21.998.344,78 динара, на име накнаде за уређење грађевинског земљишта.

У конкретном случају Управни одбор, као надлежни орган тужиоца ГП АА, 12.10.2006. године донео је одлуку да у својству солидарног дужника, приступа обавези ББ, коју он, као инвеститор, има на име накнаде за уређивање грађевинског земљишта за изградњу Туристичко-апартманског насеља О начину плаћања ове накнаде, 13.10.2006. године закључен је уговор између Општине Врњачка Бања и инвеститора ББ. Наведеном одлуком од 12.10.2006. године, ГП АА се обавезао да повериоцу Општини Врњачка Бања, одговара као главни дужник за целу обавезу инвеститора ББ, а да поверилац може захтевати испуњење обавезе било од главног дужника, било од јемца, па је у складу са тим, у својству солидарног дужника, повериоцу - Општини Врњачка Бања, као

инструмент обезбеђења плаћања предао 23 бланко соло менице, потписане и оверене од стране овлашћеног лица, као и 23 менична писма – овлашћења за повериоца – Општину Врњачка Бања.

На овај начин, тужилац ГП АА је дао изјаву о јемству, сачињену у писменој форми, у складу са одредбом члана 997. и 998. Закона о облигационим односима. Према садржини дате изјаве и овлашћења, тужилац ГП АА се обавезао као јемац платац (солидарно јемство), односно преузео је обавезу у складу са одредбом члана 1004. став 3. Закона о облигационим односима, да одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и овластио га (повериоца) да може захтевати њено испуњење било од главног дужника било од њега као јемца или од обојице у исто време.

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да тужилац ГП АА, пуноважним правним послом – писменом изјавом, према повериоцу – Општини Врњачка Бања јесте преузео обавезу солидарног јемства са дужником ББ, да као јемац платац, одговара за обавезу исплате накнаде за уређивање грађевинског земљишта, чији је начин плаћања регулисан Уговором од 13.10.2006. године, што и његов тужбени захтев којим је тражио да се утврди да нема обавезу јемства, односно обавезу солидарног дужника или било какву обавезу по наведеном уговору, чини неоснованим. Менице које су предате повериоцу, Општини Врњачка Бања, а чије се враћање тужбом тражи, предате су као средство обезбеђења потраживања Општине Врњачка Бања, па како потраживање није намирено, не постоји основ за њихово враћање тужиоцу ГП АА, а не постоје ни разлози који меницу број ..., издату од стране овог тужиоца, чине ништавом, што тужбени захтев чини неоснованим и у овом делу. С обзиром да тужилац ГП АА јесте преузео солидарну обавезу према повериоцу Општини Врњачка Бања да као јемац платац са ББ исплати преостали део накнаде за уређење грађевинског земљишта, то је правилно обавезан да солидарно са ББ и ХТП ВВ плати преостали део накнаде у висини од 21.998.344,78 динара.

Тужилац ГП АА ревизијом указује да одлука о солидарном јемству није донета од стране овлашћеног лица, јер није донета од стране генералног директора, који је законски заступник овог привредног друштва и једини овлашћен да донесе и потпише овакву одлуку, али Врховни касациони суд налази да су ови наводи неосновани. Наиме, није спорно да је директор заступник привредног друштва. Међутим, Управни одбор је орган који, према делокругу рада утврђеног Статутом тужиоца ГП АА, одлучује о пословној политици тог предузећа, док се према одредбама Статута овог тужиоца, директор стара о законитости и одговара за законитост рада предузећа и извршава одлуке скупштине и управног одбора предузећа, према смерницама које му дају скупштина и управни одбор. Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да је правилан закључак нижестепеног суда да Управни одбор јесте овлашћени орган за доношење одлука, између осталог и за прихватање обавезе солидарног дужника, те да такву одлуку није морао ни да донесе ни да потпише директор овог тужиоца.

Неосновано се ревизијом указује и да је свака појединачна издата меница требало да буде обезбеђење само по једне рате у висини од 953.462,20 динара,

колико по уговору износи месечна рата, а по доспелости сваке појединачне рате, а не за износ дуга у целости. Наиме, тужилац ГП АА се у складу са одредбом члана 1004. став 3. ЗОО обавезао да као јемац платац одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу, па је у складу са тим поверилац могао захтевати испуњење од овог тужиоца као јемца било дела главног дуга било обавезе у целости.

Неосновани су и наводи тужиоца ГП АА да није дао писану изјаву да ће јемчити за обавезе туженог ББ, указивањем на чињеницу да је одлука Управног одбора овог тужиоца донета 12.10.2006. године, а да је уговор о начину плаћања накнаде за уређење грађевинског земљишта закључен 13.10.2006. године. Наиме, одредбом члана 1001. ЗОО прописано је да се може јемчити и за одређену будућу обавезу (став 2. овог члана), с тим што се јемство за будућу обавезу може опозвати пре него што обавеза настане, ако није предвиђен рок у коме она треба да настане (став 3. истог члана). Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да изјава о прихватању обавезе јемца платца, за обавезе дужника ББ, производи правно дејство, без обзира што се ради о одлуци која је донета дан пре закључења уговора, с обзиром да одредба члана 1001. став 2. Закона о облигационим односима предвиђа такву могућност, а тужилац ГП АА ову своју обавезу јемства није опозвао пре закључења уговора главног дужника и повериоца, што и супротне наводе тужиоца чини неоснованим.

Остале наводе у ревизији којима се оспорава утврђено чињенично стање, Врховни касациони суд није ценио, јер се ревизија из ових разлога не може изјавити (члан 398. став 2. ЗПП).

На основу изнетог, применом члана 405. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**